

on-line >>> www.alnari.rs
mail to >>> office@alnari.rs

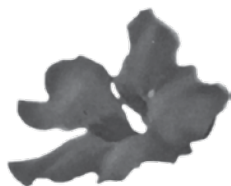
Naziv originala:
Adrienne McDonnell
THE DOCTOR AND THE DIVA

Copyright © 2010 by Adrienne McDonnell
Translation Copyright © 2010 za srpsko izdanje Alnari d.o.o.

ISBN 978-86-7710-535-8

Mesec nad Firencom

ADRIJEN MAKDONEL

Prevela Ljiljana Petrović Vesković

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2010.

PRVI DEO

BOSTON

1903

DOKTOR RAVEL JE PROPUSTIO opelo. Kada je stigao, telo su već iznosili iz crkve. Najugledniji bostonski lekari su se spuštali niz granitno stepenište, razmećući se svojim štapovima i crnim svilenim šeširima, a skromni starac koji je ležao u kovčegu bio je najpoštovaniji od svih njih. Šest ili sedam članova porodice Fon Kesler – koji su svi odreda bili doktori – na ramenima su nosili svetlucavi sanduk koji je dolikovao kralju. Ravel se upitao koliko je još lekara, poput njega, tog dana napustilo pacijente koji su bili prikovani za postelju kako bi se pridružili pogrebnoj povorci.

Primetio je kako neko podiže crni cilindar i maše mu, dozivajući ga gotovo trijumfalnim tonom. „Ravele!“

Bio je to doktor Džerald fon Kesler, homeopata po profesiji i brata-nac čoveka koga su tog dana ispraćali na večni počinak. Pored njega je stajala žena niskog rasta, sa šeširom ukrašenim rascvetalim ljubičicama.

Bračni par Fon Kesler je insistirao da se Ravel sa njima preveze do groblja. U privatnosti svoje kočije doktor Fon Kesler se poverljivo nagnuo ka Ravelu.

„Možete li da pomognete mojoj sestri?“ upitao je. „Zato sam vas pozvao.“

„Plašimo se da je zapala u očajanje“, dodala je njegova supruga.

Doktor Fon Kesler je skinuo cilindar i spustio ga na sedište. „Moj zet je postao opsednut tim problemom. Vuče je od lekara do lekara, podvrgavajući je svim mogućim tretmanima i poniženjima kako bi dobila dete. Nema nameru da odustane.“

„Bila bi mi čast da pomognem vašoj sestri“, odgovorio je Ravel, „na svaki mogući način.“

„Čuli smo za vaš nedavni uspeh u slučaju Halovel.“ Džerald fon Kesler je odsečno klimnuo glavom, čestitajući mu na postignuću.

„Nakon devetnaest godina jalovog braka“, ubacila se gospođa Fon Kesler, „oni su zahvaljujući vama dobili blizance!“ Ljubičice su joj poskakivale na šeširu dok je zacakljenim očima gledala u Ravela.

„Moja sestra i njen suprug su straćili previše vremena konsultujući se sa pripadnicima stare garde“, nastavio je doktor Fon Kesler. „Treba im neko mlađi, stručnjak koji utire put modernim metodama, poput vas.“

Ravel je na groblju stajao pored njih, smerno držeći ruke ispred sebe. Nikada nije mogao da pretpostavi da će mu se, još pre njegovog tridesetog rođendana, čuvena porodica Fon Kesler obratiti za pomoć. U dolini koja se pružala u podnožju mogao je da vidi ljude koji su na klizalj-kama jezdili preko zamrznutog jezera. Hladan vazduh mu je nadimao grudi, prožimajući ga neobičnim ushićenjem – osećanjem koje je bilo tako nesvojstveno sahrani. Srce mu je zaigralo od spoznaje da je njegova reputacija u usponu. Njegova lekarska praksa je u poslednje vreme napredovala takvim tempom da nije mogao da primi sve pacijente koji su mu kucali na vrata.

Legendarnog lekara čijoj je sahrani tog dana prisustvovao poslednji put je sreo na profesionalnoj večeri koja se održala pre samo dva meseca. Bio je to jedan od onih skupova gde ugledni ljudi, napola u šali, nazdravljaju jedni drugima. Oni su te večeri stavili lovorov venac Ravelu na glavu kako bi mu poželeli dobrodošlicu u svoje jato. Poštovani stari lekar se tom prilikom okrenuo ka Ravelu i rekao: „Pre nego što shvatite šta vas je snašlo, postaćete profesor akušerstva u onoj čuvenoj školi preko reke. Kada se to bude desilo, setite se mog predskazanja.“

A sada je taj dostojanstveni stari lekar u kovčegu koji im se njihao nad glavom putovao ka večnom konačistu. Ožalošćeni su već zauzeli smerne poze, povijene glave i blago razmaknutih stopala, ali se činilo da je sveštenik iz nekog razloga odugovlačio sa završnim činom. Dok su čekali, počeo je da veje снег.

Konačno je primetio kako na grobljansku stazu skreće elegantan crni automobil. Svetlucava crna vrata su se otvorila i vitka žena u belom ogrtaču od krzna hermelina izašla je napolje, u pratnji dvojice violinista. Dok je išla ka grobljanskoj parceli, stiskajući rubove krznenog ogrtača, prisutni su se povukli u stranu, oslobađajući joj prolaz.

Žena u krznenom ogrtaču se popela na malu platformu. Sada je stajala iznad ostalih, sva u belom. Dok je podizala svoje ovalno lice, spremajući se da progovori, vejavica je postala još snažnija. Pahulje su joj zasipale šesir, prijanjajući uz uvojke tamne kose.

Pokojnik je bio njen stric, objasnila je prisutnima. „Pesma koju ću otpjevati ne pripada religijskom opusu“, nastavila je, „ali kada je moj stric čuo kako pevam Paizijelovu ariju *Il mio ben quando verrà* rekao je: 'Kada me budu sahranjivali, želim da me tom pesmom ispratiš na nebo.'“

Olabavila je beli krzneni okovratnik, spremajući se za nastup. Na trenutak je zatvorila oči i koncentrisala se, a tada je zapevala.

Zvuci koji su potekli iz njenog grla bili su potpuno drugačiji od svega što je Ravel do tada čuo. To nije bio ovozemaljski glas. To je bilo nešto nalik *svetlucanju*. Snežne pahulje su se topile na njenom licu dok ju je zadivljeno slušao. Na udaljenom jezeru u dolini klizači su kružili po ledu, povinujući se *legatu* operskih fraza. Poželeo je da ti klizači zauvek nastave da kruže po ledu. I da iskričavi prelivajući glas te žene nikada ne utihne.

Pitao se ko je ona. Kasnije, kada je saznao njeno ime – Erika – ono ga je odmah asociralo na reč *aria*, vazduh. Imao je utisak da je njen dah bio satkan od melodije.

Kada je završila pesmu i kada je sveštenik progovorio, ožalošćeni su podesili svilene cilindre i privezali ešarpe, a potom su počeli lagano da promiču pored zjapeće rake.

„Mislim da niste upoznali moju sestru“, rekao je Džerald fon Kesler, povevši ga ka platformi. Pevačica je podigla bradu ka njemu, prihvatila njegovu ruku i osmehnula se. Lice joj je bilo obasjano svetlošću koja je bila blistava kao sneg. Ali pre nego što je stigao da se osvesti, ona se već okrenula na drugu stranu. Ravel je znao da je on u tom trenutku za nju bio niko i ništa. Samo još jedan iz legije muškaraca sa doktorskom titulom.

RAVEL JE SE PROZORA na spratu, gde su se nalazile njegove privatne odaje, posmatrao kako se Erika fon Kesler i njen suprug spuštaju niz Komonvelt aveniju. Oni su mu tog dana bili prvi pacijenti. Muž, koji je krenuo u konačni obračun sa bračnom jalovošću, išao je za nekoliko koraka ispred svoje supruge. Ona je zaostajala, očigledno oklevajući. Muž je povremeno zastajkivao, čekajući da ga pristigne, ali kada joj je nešto dobacio, samo je okrenula glavu i zagledala se u gradske kuće na suprotnoj strani avenije.

Dok ih je posmatrao, Ravel je osetio plamsaj uzbuđenja. Bio je čovek koga privlači rizik. Ništa ga nije ispunjavalo takvim poletom kao mogućnost da se upusti u hazardsku igru. To je mogao da bude još jedan slučaj koji će ući u anale.

Kada se bračni par dovoljno približio, Ravel je primetio da je suprug, Piter Majrik, visok elegantan muškarac, po svoj prilici par godina stariji od njega. Imao je riđu kosu, uzano lice, dopadljive crte i nos koji je bio tanak poput oštrice, zbog čega je podsećao na nekog mladog senatora. Ravel će kasnije saznati da je Piter Majrik uoči tog susreta svojoj ženi dao određene savete: *Ako želiš da taj lekar posveti maksimalnu pažnju našem problemu, moramo sa njim da uspostavimo naročito prisan odnos.*

Ravel je taman završio sa oblačenjem, a pramenovi kose na vratu su mu još uvek bili vlažni od jutarnjeg kupanja. Pre nego što se spustio u prizemlje, do ordinacije u kojoj je primao pacijente, na dlanove je istresao nekoliko kapi pomade sa mirisom mošusa i prstima začesljao tamne zaliske.

Kada su ušli u ordinaciju, ustao je iza masivnog stola od mahagonija i krenuo da ih pozdravi. Na osnovu informacija koje je prikupio dok se

sa doktorom Fon Keslerom vozio ka groblju, Ravel nije očekivao da oseti naročitu srdačnost prema Erikinom mužu. Ali je, još onog časa kada je Piter Majrik kročio unutra, primetio da je taj muškarac zračio optimizmom kome je bilo nemoguće odoleti. Uprkos besprekornim manirima, Piter je vrcao od entuzijazma koji je bio svojstven nekom gimnazijalcu.

Poput radoznalog deteta, prešao je pogledom preko ordinacije i odmah primetio ono što ga je zanimalo.

„Ah! Ono je *morfo*, zar ne?“ rekao je nepogrešivim britanskim akcentom. Bez ustručavanja je podigao lupu sa Ravelovog stola i pažljivo se zagledao u tri staklene kocke u kojima su se nalazile tri različite vrste leptirova, upadljivih boja i zavidnih dimenzija.

„Jeste li ih sami uhvatili?“

Ravel je klimnuo glavom. „Moj prijatelj ima plantažu kokosa na jednom ostrvu u blizini južnoameričke obale. Tamošnja fauna je veličanstvena.“

„A ovo?“ Piter Majrik je pokazao na uramljenu fotografiju anakonde koja je vrebala među granama mangrovog drveta. „To je sa istog ostrva?“

Ravel je ponovo klimnuo.

„I ja sam ljubitelj životinja“, nastavio je Piter. „Nekom prilikom mogu da vam pokažem svoju zbirku i svoju malu menažeriju.“

Kada je Erika Majrik (odnosno mecosopran Erika fon Kesler, kako je bila poznata u profesionalnim krugovima) kročila u ordinaciju, držanje joj je bilo jednako ponosito kao i onog dana na groblju, ali joj je lice delovalo potpuno drugačije. Kapci su joj bili otečeni a oči sitne, kao da je donedavno plakala. Kada se uzdržano spustila na stolicu, Ravel se prisetio još nečega što mu je Džerald fon Kesler poverio dok su se vozili kočijom. („Piter je postao toliko opsednut da je počeo da kinji moju sestru. Da Erika nema tako božanstven glas, to bi je sigurno uništilo. Mislim da opstaje samo zahvaljujući muzici.“)

Piter Majrik mu je predočio kratak istorijat njihovih nastojanja da začnu potomstvo. Rekao je da su bili u braku već šest godina i naveo je imena ginekologa koje su do tada posećivali – i koji su, svi odreda, bili renomirani specijalisti u zrelim godinama.

Kako bi ih uverio da može da im ponudi nešto novo, Ravel je počeo da govori o svom mentoru sa Harvardskog medicinskog fakulteta. Njih dvojica su osmislili asortiman prefinjenih instrumenata, objasnio je, koji su počeli da daju veoma zanimljive rezultate. „Možda ste čuli za čuvenog

doktora Simsa? Neki ljudi ga nazivaju ocem modernog akušerstva. Moj mentor je bio Simsov učenik.“

„Taj Sims je bio prilično kontroverzan, zar ne?“ upitao je Piter.

Ravel je klimnuo glavom. Sims je bio briljantan stručnjak, ali su mnogi smatrali da su njegovi metodi bili previše nametljivi, pa čak i uvredljivi. „Problem plodnosti je još uvek...“ Kolebljivo je zastao. „Recimo da je to stvar kojoj se mora pristupati sa maksimalnom diskrecijom. Ljudi iz vašeg okruženja ne treba da znaju gotovo ništa osim krajnjeg rezultata.“

Piter i Erika su ozbiljno klimnuli glavom. Oni su to odlično shvatali. Erika je potom tihim uzdržanim glasom počela da odgovara na pitanja o svom menstrualnom ciklusu. Svi ginekolozi koji su je do tada pregledali su očigledno ustanovili da je njen reproduktivni sistem bio zdrav i da ni po čemu nije odskakao od proseka.

Ravel je polako spustio penkalo i okrenuo se ka Piteru, spremajući se da istupi sa predlogom koji je toliko zadirao u mušku intimu da su mnogi muževi ubrzo nakon toga odustajali. „U takvim slučajevima standardna procedura nalaže da se ispita uzorak muževljevog semena.“

Piter je prasnuo u smeh, tako nagao i isprekidan smeh da se činilo kao da se zakašljao. „Uveravam vas da moja muževnost nije u pitanju.“

„Shvatam vas, ali bi to moglo da nam pruži dublji uvid.“

Piter je odlučno prekrstio noge. „To je potpuno izlišno“, procedio je.

Ravel je umeo da prepozna trenutak kada je morao da poštuje muški ponos. I zato je, umesto da nastavi sa ubeđivanjem, naprosto poveo Eriku fon Kesler niz hodnik, do sobe za pregled. U drugim situacijama njegova pomoćnica je pre pregleda prekrivala sto sveže uštirkanim čaršavom, ali je on tog dana uložio naročit napor, potrudivši se da sto podseća na malu udobnu postelju. Erika je pažljivo skinula iglu za šešir, spustila plavičastosivu toku na stolicu i zagladila svoju *pompadur* frizuru.

„Čuo sam vas kako pevate na sahrani vašeg strica“, prozborio je Ravel. „Nakon toga mi je u glavi danima odzvanjao vaš glas. Bilo je tako... tako...“

Ona se radoznalo okrenula ka njemu. „Volite operu?“

„Moj otac se školovao za baritona, ali se odrekao pevačke karijere još pre mog rođenja. Bio je upravnik jedne velike farme u Africi. Kada sam bio mali, često je pevao arije iz *Figaroa*, a ja sam cupkao oko njega, sudarajući se sa zidovima.“

Na usnama Erike fon Kesler zaigrao je slabašan osmeh.

Dok ju je pregledao, bolničarka je diskretno stajala sa strane. Kada je zavukao ruku ispod slojevitih sukanja i počeo da je opipava, trudio se

da mu pogled bude prikovan za njene oči, kao što je naučio tokom školovanja. To je trebalo da uveri pacijentkinju da lekar nema nameru da pilji u njene intimne organe. Oči su joj bile plavičastosive, produbljene bledoljubičastim senkama ispod donjih trepavica. Za razliku od većine pacijentkinja, bila je potpuno opuštena dok je ležala na stolu. Materica joj je bila nešto manja, što nije bilo neobično za tako sitnu ženu, i nagnuta unapred. Jajnici su bili zdravi i dobro pozicionirani. Ravel ju je gledao u oči sve dok nije izvila vrat i skrenula pogled ka tavanici, kao da joj se činilo da je bilo previše intimno da i dalje uzvraća na njegov pogled.

Kada je završio sa pregledom, bolničarka je napustila odaju. Uzeo je Eriku fon Kesler za ruku i pomogao joj da se uspravi u sedeći položaj. Raskošni tamni uvojci su joj skliznuli niz vrat, a nekoliko pramenova se izvuklo ispod šnala. U vazduhu je osetio dašak sapuna od jorgovana.

Kada je krenuo ka vratima, Erika fon Kesler je doviknula iza njegovih leđa: „Ovo je potpuno beskorisno, shvatate? Moj muž neće da vam kaže da smo već isprobali svaki tretman koji možete da nam predložite, i to ko zna koliko puta. Ovo je za mene kraj“, turobno je zaključila. „Kraj svega.“ Glas joj je odisao takvom patnjom da ga je obuzeo iznenadan nemir.

Uprkos tome, Erika fon Kesler je pristala da te zime u pratnji svog muža redovno posećuje njegovu ordinaciju. Ravel je uspeo da uveri Pitera da će njegova privatnost biti potpuno poštovana. Onog trenutka kada mu bude predao uzorak svog semena, ono će po kratkom postupku biti ubrizgano u telo njegove supruge. Niko neće čeprkati po dragocenom biološkom materijalu.

I tako se Piter dvaput nedeljno povlačio u odaju bez prozora, gde ga je čekao album sa fotografijama snimljenim u jednom pariskom bordelu. Nakon što bi obavio svoj deo posla, Piter Majrik bi prekrio staklenu teglu i ostavio uzorak u mračnom sobičku. Potom bi žurno izašao na ulicu i nestao iza zatvorenih vrata kočije koja bi nastavila dalje, tandrčući preko kaldrme. Kao biznismen koji je iz engleskog grada Bredforda dopremao tekstilne mašine namenjene fabrikama iz Nove Engleske i koji je iz Egipta uvezio velike količine kvalitetnog pamuka, Piter je putovao širom sveta. A čak i kada je bio u Bostonu, uvek je nekud žurio jer je morao da nadzire brojne poslovne transakcije.

Pošto bi Piter odjurio za svojim obavezama, doktor Ravel je dvaput nedeljno dovršavao tretman na njegovoj supruzi. Ona je u tim prilikama morala da leži po pola sata sa podignutim nogama, naslanjajući kolena

i listove na gomilu jastuka i podmetača, kako bi seme njenog muža moglo da se slije u nju.

„Ovo je potpuno beznadežno“, ponavljala mu je svakog puta.

„Plašim se da namerava da digne ruku na sebe.“ Supruga doktora Džeralda fon Keslera je zabrinuto sedela u Ravelovoj ordinaciji. Na njenom šesiru su se i dalje nalazile iste one zgužvane ljubičice koje je nosila na groblju. „Mojoj zaovi će se desiti nešto strašno, sigurna sam u to.“

„Zašto tako mislite?“

„Erika mi je skoro rekla: 'Ako učinim nešto što bi strašno povredilo moju porodicu, da li biste ti i Džerald ikada smogli snage da mi oprostite?' Stalno se raspituje za testament i priča kako mora što pre da sredi svoju finansijsku dokumentaciju. Razdelila je najlepše haljine iz svog ormana zato što joj te stvari, kako tvrdi, uskoro neće trebati. Takođe, brine što će njena služavka ostati bez posla. 'Ako mi se nešto desi, nedavno me je zamolila, 'hoćeš li mi obećati da ćeš pomoći Eni da pronađe novu službu?'“

„Hvala vam što ste me obavestili“, rekao je Ravel.

Uzdrman tom vešću, napustio je ordinaciju i zastao iza jednih vrata na donjem kraju hodnika, pokušavajući da se pribere. Jednom je poznavao pacijentkinju koja je pod sličnim okolnostima nudila sebi. To se desilo u vreme kada je još bio student i kada je radio kao asistent u jednoj akušerskoj ordinaciji. Ravel nikada nije zaboravio koliko je veselo ta dama izgledala onog dana pre nego što je digla ruku na sebe. Kada su se mimoišli na stepeništu, osmehnula se i oslovila ga po imenu. Dok je napuštala zgradu, podigla je ruku i graciozno mu mahnula, a potom je čuo kako se razdragano pozdravlja sa ostalima – sa bolničarkom, glavnim doktorom i drugim pacijentkinjama i poznanicama koje su sedele u čekaonici.

Ta čudna razdraganost mu se najviše urezala u sećanje. Kasnije mu je jedan kolega objasnio da pacijenti sa samoubilačkim namerama u trenucima kada donesu konačnu odluku često zapadaju u gotovo euforično stanje, verovatno zato što smatraju da će se uskoro osloboditi onoga što im pričinjava bol i patnju. Ta sirotica je u poslednjoj poruci svom mužu napisala: *Pošto nisam uspela da ti podarim decu koju si tako žarko želeo, smatram da je najpoštenije da se povučem i da ti omogućim da se ponovo oženiš, ovog puta srećnije i plodonosnije...* Ako bi Erika donela sličnu

odluku, Ravel je znao da bi ga njena smrt ispunila zaslepljućom tugom. I da nikada ne bi uspeo da potisne tu mračnu epizodu iz svojih misli.

Kada ga je Erika sledeći put posetila, Ravel se posle pregleda obazrivo pomerio u stranu. „Dakle, dobili ste menstruaciju“, rekao je. Erika mu je priznala da je tog jutra sakrila zamrljano rublje od svog supruga.

„Bilo bi bolje da vi to saopštite Piteru“, rekla mu je. Bila je toliko ogorčena da su joj čak i crte lica postale izoštrnije. „Nemam snage da se ponovo suočim sa njegovim razočaranjem.“

To mu je bio poslednji zakazani termin za taj dan. Ravel ju je zato zamolio da svrati do njegove kancelarije kada se bude obukla. Znao je da je pacijentkinjama trebalo puno vremena da se obuku, da se izbore sa svim onim podsuknjama, potkošuljama i bezbrojnim redovima dugmića, pre nego što postanu spremne da dostojanstveno napuste sobu za pregled.

On je u međuvremenu otišao do toaleta, gde je nasapunjao ruke i obrisao ih peškirom. To malo kupatilo je predstavljalo njegov intiman kutak, mesto koje je bilo jednako privatno kao i ćelija za molitvu. Svom snagom je zavrnuo slavine za toplu i hladnu vodu kako bi zaustavio krupne kapi koje su padale na porcelanski lavabo. Prstima je zamišljeno zagladio tamne brkove, pitajući se šta je trebalo da joj kaže.

Stojeći pred ogledalom, pažljivo je osmotrio svoj odraz. Odraz vitkog muškarca koji je bio niži od većine muškaraca koje je sretao na ulici. Ljudi su često govorili da bi, da nije nosio to fino zapadnjačko odelo, pomislili da je bio arapski šeik ili Tatarin. Najupečatljiviji detalj na njegovom licu predstavljale su oči, tamne kao oči njegovog oca, zamišljene i duboko usađene u duplje. „Vaše oči“, rekla mu je jednom jedna dama, „navode ljude da vam povere sve što im leži na duši.“

Svaka žena, i svaka pacijentkinja, predstavljala je misteriju za sebe. Zato je nastojao da svaku od njih pažljivo sasluša, sve dok ne bi primetio kako im nemir nestaje sa lica i kako im suze presušuju u očima. Krajnji ishod je uveliko zavisio od poverenja koje je kod njih uspevao da pobudi. Neke od tih žena su mu govorile da su drhtale od odbojnosti kada bi se njihovi muževi opružili preko njih. Zato su zazirale od polnog čina i trudile se da, kad god je to bilo moguće, izbegnu bračne dužnosti.

Kada bi se, u retkim situacijama, desilo da mu se neki od muževa obrati za savet, Ravel bi počeo da mu pokazuje medicinske dijagrame, revnosno objašnjavajući koliko je bilo važno da i žena uživa u polnom

činu. U nekim slučajevima je prema svojim pacijentkinjama morao da zauzme stroži pristup. *Kako očekujete da začnete dete*, pitao je, *ako se vaš muž svake večeri sudara sa zaključanim vratima?*

Čuo je kako se vrata u hodniku otvaraju. Kada se vratio nazad, Erika je nervozno šetala po ordinaciji. Sa njegovog stola je uzela staklenu kocku sa velikim plavim *morfo* leptirom, podigla je ka svetlosti i polako je spustila nazad. Potom je dohvatila lupu, namestila je iznad opruženog dlana i zagledala se u linije.

„Pokušavate da pročitate šta vam piše na dlanu?“ upitao je.

Erika je odsečno odmahнула glavom i spustila lupu, kao da je htela da mu stavi do znanja da nije verovala u hiromantiju. Zidovi njegove ordinacije nisu mogli da obuzdaju njen nemir. Glasno je uzdahnula.

Kada se Ravel spustio za radni sto, sela je na stolicu preko puta njega. „Mogu li da vas upitam nešto lično?“ rekao je. „Znate, stav žene je u ovakvim stvarima izuzetno važan. Da li vi zaista želite da postanete majka ili to radite samo zbog Pitera?“

Erika je na trenutak zažmurila. Kada je otvorila oči, glas joj je bio žustar i odlučan. „Nekada sam želela dete više od svega na svetu“, rekla je. „Ali sam u međuvremenu naučila da ne želim ono što ne mogu da dobijem.“

Delovala je tako ljupko i dostojanstveno dok je izgovarala te reči. Ravel ju je usredsređeno posmatrao. Još odavno je ustanovio da su njegove pacijentkinje, pod uslovom da ih ne prekida i da im dopusti da nastave sa pričom, često umele da mu povere stvari koje su skrivale čak i od svojih najbližih prijateljica ili rođaka. Međutim, Erika nije rekla ništa više od toga.

Polako se nagnuo ka njoj, naslanjajući se podlakticama na sto. „Erika, ljudi koji su vam bliski brinu zbog vašeg duševnog stanja.“

Ona se zagledala u njega, a potom se okrenula ka zatvorenim vratima. Očigledno je bilo nečega što nije želela da prizna. „Ne treba da oduzimamo vreme drugim pacijentima“, rekla je.

Ravel joj je spremno odgovorio da mu je to poslednji zakazani termin, i da ima više nego dovoljno vremena da se posavetuje sa njom, ali je ona ustala i počela da zakopčava svoj dugi purpurni ogrtač.

Kako bi dobio na vremenu, Ravel se isprečio između nje i vrata. „Molim vas da ne preduzimate drastične mere. Možete li to da mi obećate?“

Bila je jednako visoka kao i on. Prostrelila ga je svojim plavičastosivim očima i ponosno izvila vrat. „Moj život pripada meni“, odgovorila je. „Mogu sa njim da radim šta god hoću.“

Da li je u svom umu već osmislila taj jezivi završni čin? Obuzet crnim slutnjama, Ravel je pokušao da joj pruži slepo ohrabrenje. „Sve će se dobro završiti, Erika. Siguran sam u to.“

„Ne verujem vam.“ Kada je ispružila ruku ka bravi, pomerio se u stranu. Samo trenutak pre nego što mu je okrenula leđa, u njenim očima je spazio svetlucavi odsjaj suza. Privukla je rubove vunenog ogrtača i izašla u hodnik. Dok je otvarala vrata, napuštajući zgradu, struja hladnog vazduha mu je zapahnula lice i podigla mu kosu sa kragne. Još dugo nakon što je Erika nestala u izmaglici zimskog dana, nije mogao da je potisne iz misli. Još dugo nakon što su zvončići na vratima objavili njen odlazak, pred očima mu je lepršao tamni purpurni ogrtač koji joj je se-zao gotovo do peta.

Da li će se sledećeg puta pojaviti u njegovoj ordinaciji? Nije mogao da potisne strepnju da će joj se do tada desiti nešto strašno.

Kada je njegova pomoćnica sredila dokumentaciju i otišla kući, napolju je već počelo da se smrkava. Ravel je ugasio svetla, spustio se niz hodnik i zatvorio se u mračan sobičak bez prozora. Dok je studirao medicinu na Harvardu, svakako nije bio najbriljantniji učenik, ali se zato usuđivao da postavi hrabrija i izazovnija pitanja od većine studenata. U međuvremenu je postao još odvažniji i spremniji da se upusti u rizik. I često je postizao zavidne rezultate tamo gde su ostali nailazili na ćorsokak.

A sada se spremao da učini nešto neoprostivo. Izvadio je staklenu posudu iz fioke, spustio je na pult i skinuo poklopac. Pre manje od dva sata Piter Majrik je napustio taj sobičak, ostavljajući unutra uzorak svog semena. Uzorak je još uvek bio svež. Ravel je upotrebio samo delić materijala. Ostatak je, vođen naprasnim porivom, odlučio da sačuva. A sada se već nadvijao nad mikroskopom, pažljivo ga podešavajući.

Nervoznim prstima je podigao pipetu i kanuo malo tečnosti na pločicu. Dok je ubacivao uzorak ispod sočiva, osetio je kako mu znoj obliva lice. Pomislio je na Levenhuka, Holandanina koji je 1677. godine postao prvi čovek koji je kroz mikroskop osmotrio uzorak ljudske sperme, što je u to vreme bilo izuzetno smelo otkriće. Pre nego što je pogledao kroz okular, povio je glavu i zadržao dah, kao što je nekada davno sigurno učinio i Levenhuk.

Isprva mu se učinilo da se na pločici ništa ne pomera. Video je samo sivkastobelu mećavu. Podigao je glavu, promenio uvećanje, podesio fokus i ponovo pogledao kroz okular. Ali je i dalje video samo zaslepljujuću belinu. Tamo nije bilo ničega. Uzorak koji je posmatrao uopšte nije podsećao na spermu.

„VRAT TI DIVNO MIRIŠE.“ Ravel je prasnuo u smeh, prislanjajući nos na meko meso ispod ušne resice svoje ljubavnice.

Gospođa Eplton je imala preko četrdeset godina, što je značilo da je bila punu deceniju starija od njega. Dok su vodili ljubav u Ravelovom stanu, volela je da na njegovom noćnom stočiću trepere kružno postavljene sveće. Vosak se lagano slivao sa fitilja. Čaršavi su bili vlažni od znoja a vazduh težak i natopljen mirisima njihovih tela.

Kosa gospođe Eplton je već bila poluseda. Govorila je tihim dubokim glasom, sa gotovo teatralnim prizvukom. Smeh joj je bio zvonak i prodoran, kao kod neke glumice. Imala je muža, ali je on nije dodirnuo već pune četiri godine.

„Sada moram da idem“, rekla je. Bila je prilično visoka. Kada je ustala iz kreveta, skupljajući odeću koju je prebacila preko stolice, osmotrio je njena široka ramena, pozamašne grudi, duge vitke noge i gotovo nevidljiv struk. Zadnjica joj je bila tako ravna da se spuštala poput litice, kao da nije pripadala ženi već muškarcu. („Gde je nestala moja *derriere*?“, * često se šalila, opipavajući pozadinu koja je bila volšebno lišena ženske zaobljenosti.)

Ravel je znao da on nije bio prvi muškarac sa kojim je varala svog muža. Voleo je njenu glad. Pošto je živio u stanu koji se nalazio iznad ordinacije, obazrivo je navlačio roletne i zatvarao sve prozore pre nego što bi mu došla u posetu. Dok ju je milovao, bila je prilično bučna, a u njenim strasnim vapajima je mogao da prepozna krike brojnih poznatih i nepoznatih životinjskih vrsta. Kada bi joj to rekao, spustila bi se na sve

* Na francuskom, 'zadnjica'. (Prim. prev.)

četiri i počela da njuška i da ga gura nosom. To ga je uvek teralo da prasn timer smeh. Ponekad je morao da je stišava jer se plašio da se odjek njenog zanosa čuo sve do ulice, mada su se nalazili tri sprata iznad pločnika.

Pre Amande Eplton se nikada nije upustio u ljubavnu vezu sa nekom pacijentkinjom. Ranije mu nije bilo ni na kraj pameti da učini tako sablažnjivu stvar, ali ga je Amanda naterala da se predomisli. Još od onog dana kada se prvi put bacila na njegovu postelju, osećao je olakšanje i zahvalnost zbog svega čemu ga je naučila. Ravel se nikada nije ženio, a pošto je često morao da savetuje bračne parove, duboko u sebi se osećao postideno što je njegovo iskustvo bilo tako ograničeno. Često ga je mučila pomisao da nije znao sve što mu je njegova profesija nalagala.

Gospođa Eplton se spustila na ivicu kreveta, nežno mu stisnuvši koleno. „Šta te muči?“ upitala je. „Deluješ uznemireno.“

Ravel se, namrgođenog lica, zagledao u tavanicu na kojoj su poigravali titravi odsjaji sveća. „Razmišljam o jednoj pacijentkinji. Slučaj neplodnosti.“ Naravno, Ravel svojoj ljubavnici nije opisao kako je ukrao nekoliko kapi Majrikovog semena i kako je nervoznim prstima ubacio uzorak ispod mikroskopa. Samo je rekao: „Izgleda da je muž azospermičan.“

„Šta to znači?“

„Znači da nema nikakve šanse da začne dete. U njegovom semenu uopšte nema spermatozoida.“ Ravel je sedeo na krevetu, zamišljeno lupkajući po jastuku koji je držao na krilu. „Ne znam kako to da im saopštim.“

„Ne želim da razmišljam o usvajanju“, rekao je Piter Majrik. „To nije isto kad kad imaš vlastito dete, mada se divim ljudima koji su kadri da to učine.“

Ravel i Piter su se dogovorili da se tog dana nađu na ručku u klubu *Algonkin*. Odlučili su da sastanak pomere za poznije sate, kada je većina stolova već prazna, kako bi imali više privatnosti. Sedeli su u jednom udaljenom uglu, tiho razgovarajući. Čak je i konobar koji ih je posmatrao iz prikrajka, držeći uštirkani beli peškir preko ruke, osetio da treba da se drži na distanci.

Ravel je želeo da bude iskren prema njemu, ali zar je mogao tek tako da mu saspe u lice ono što je otkrio? Osim toga, Piter mu uopšte nije dao dopuštenje da pod mikroskopom analizira njegovu muškost i da broji